מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מה הופך נושא לנושא שחוצה יצירות ולא לתווית בודדת
- לתרגל את מבחן הנושא על דוגמאות מהבנק
- לנסח נושא כשאלה פתוחה המתאימה לכמה יצירות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת הרעיון

1. ב – נושא חזק הוא שאלה פתוחה שכל יצירה עונה עליה אחרת
2. ב – כי היא תווית ולא שאלה
3. ג – כל אחד רושם שלושה רגעים שנשארו איתו מכל יצירה
4. א – לבדוק אם הנושא מופיע בכל היצירות ומאפשר מחלוקת
5. ג – גם כתבה חדשותית וגם כתבות אישיות שונות

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – נושא טוב הוא שאלה פתוחה, לא תווית בודדת
2. לא נכון – נושא טוב הוא שאלה שאין לה תשובה אחת נכונה
3. נכון – הנושא צריך לחבר בין כמה יצירות שונות
4. נכון – זהו אחד מהתנאים במבחן הנושא
5. לא נכון – נושא חזק צריך לפחות שני ציטוטים מכל יצירה

חלק ג' – השלימו את שם הנושא

1. זהות
2. שייכות
3. בדידות
4. אחריות
5. הגירה ושורשים

חלק ד' – התאימו נושא לשאלה המנחה שלו

- 1 – ג (מי אני כשאף אחד לא מגדיר אותי)
- 2 – א (מתי חולשה היא כוח ומתי כוח הוא חולשה)
- 3 – ב (למה דמויות מסתירות את פניהן האמיתיות)
- 4 – ה (מה הדמויות זוכרות ומה הן מנסות לשכוח)
- 5 – ד (מה מחזיק דמות במצב שאין בו מוצא)

חלק ה' – סדרו את שלבי בחירת הנושא

1. כל אחד ואחת רושמים שלושה רגעים מכל יצירה שנשארו איתם
2. מניחים את הרשימות זו ליד זו ומחפשים מה חוזר
3. בוחרים שניים או שלושה נושאים מועמדים ומנסחים כל אחד כשאלה פתוחה
4. מעבירים כל נושא דרך מבחן הנושא ומוחקים את החלשים

חלק ו' – כתיבה ומחשבה

1. תשובה אישית שמציגה קשר ברור בין הנושא הנבחר לפרט מהיצירה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מבין שנושא טוב הוא שאלה ולא מילה בודדת
- התלמיד מציין שני תנאים מתוך הרשימה (מופיע בכל היצירות, מאפשר עמדות שונות, יש ציטוטים, שאלה פתוחה, מחבר לחיים, מאפשר מחלוקת)
- התשובה מקשרת בין נושא ספציפי מהבנק לפרט מוחשי מהיצירה הנלמדת

טיפים להפעלה:

- אפשר להציג את טבלת הנושא החלש מול החזק ולבקש מהתלמידים לשפר נושא בעצמם בזוגות
- מומלץ לעבוד על מבחן הנושא בקבוצות קטנות לפני בחירה סופית של נושא לעיתון
- אפשר להשתמש בבנק הנושאים כהשראה, אך לעודד את התלמידים לנסח ניסוח אישי משלהם

דף תרגול: איך בוחרים נושא שחוצה יצירות

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כשבוחרים נושא לעיתון, צריך לבחור שאלה ולא מילה אחת. השאלה צריכה להתאים לכמה יצירות שונות.

מילון קטן:

נושא חוצה יצירות	נושא שמופיע בכמה יצירות שונות, לא רק באחת
שאלה פתוחה	שאלה שאין לה תשובה נכונה אחת
מבחן הנושא	רשימת שאלות שבודקות אם הנושא טוב
נושא מועמד	נושא שעדיין בודקים אם הוא מתאים
תווית	מילה בודדת שלא פותחת דיון
מחלוקת	ויכוח בין דעות שונות
כתבה חדשותית	כתבה שמדווחת על אירוע
כתבה אישית	כתבה שמציגה נקודת מבט של דמות או כותב

1 חלק א' – הבנת הרעיון

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה ההבדל בין נושא טוב לנושא לא טוב?

א) נושא חזק הוא מילה אחת בלבד ב) נושא חזק הוא שאלה פתוחה שכל יצירה עונה עליה אחרת

ג) נושא חלש מתאים לכל היצירות ד) אין הבדל ביניהם

2. למה מילה אחת לא מספיקה כנושא?

א) כי היא לא מופיעה ביצירות ב) כי היא תווית ולא שאלה ג) כי קשה לכתוב עליה

ד) כי היא נושא פוליטי

3. מה עושים קודם כל כדי לבחור נושא?

א) לנסח שאלה פתוחה ב) לכתוב כתבה חדשותית

ג) כל אחד רושם שלושה רגעים שנשארו איתו מכל יצירה ד) להציג את הנושא למורה

4. למה בודקים את הנושא לפני שבוחרים בו?

א) לבדוק אם הנושא מופיע בכל היצירות ומאפשר מחלוקת ב) לבדוק את אורך הכתבה

ג) לבחור את שם העיתון ד) לקבוע את מועד ההגשה

5. אילו סוגי כתבות צריך הנושא לאפשר?

א) רק כתבה חדשותית אחת ב) רק ריאיון אחד ג) גם כתבה חדשותית וגם כתבות אישיות שונות

ד) רק שיר אחד

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	נושא טוב הוא מילה אחת שמודבקת על כל היצירות.	☐	☐
2	אפשר לנסח נושא כשאלה שיש לה תשובה נכונה אחת בלבד.	☐	☐
3	נושא שמבוסס רק על יצירה אחת אינו נחשב נושא חוצה יצירות.	☐	☐
4	נושא טוב מחבר את היצירות גם לחיים של התלמידים היום.	☐	☐
5	אם לנושא יש רק ציטוט אחד מכל יצירה, הוא עדיין נחשב נושא חזק מאוד.	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את שם הנושא

השלימו את המילה החסרה.

1. נושא ה_____ שואל: מי אני כשאף אחד לא מגדיר אותי?

2. נושא ה_____ שואל: מה אדם מוכן לתת כדי להרגיש שייך?

3. נושא ה_____ שואל: האם הבדידות ביצירות היא עונש, בחירה או מקום של צמיחה?

4. נושא ה_____ שואל: על מה אנחנו אחראים, על מעשינו בלבד או גם על מה שלא עשינו?

5. נושא ה_____ שואל: האם אפשר לעקור ממקום אחד ולהכות שורשים באחר בלי לאבד דבר?

4 חלק ד' – התאימו נושא לשאלה המנחה שלו

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. זהות	___	**א.** מתי חולשה היא כוח ומתי כוח הוא חולשה
2. כוח וחולשה	___	**ב.** למה דמויות מסתירות את פניהן האמיתיות
3. מסכות ואמת	___	**ג.** מי אני כשאף אחד לא מגדיר אותי
4. זיכרון ושכחה	___	**ד.** מה מחזיק דמות במצב שאין בו מוצא
5. תקווה וייאוש	___	**ה.** מה הדמויות זוכרות ומה הן מנסות לשכוח

5 חלק ה' – סדרו את שלבי בחירת הנושא

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	בוחרים שניים או שלושה נושאים מועמדים ומנסחים כל אחד כשאלה פתוחה
☐	כל אחד ואחת רושמים שלושה רגעים מכל יצירה שנשארו איתם
☐	מעבירים כל נושא דרך מבחן הנושא ומוחקים את החלשים
☐	מניחים את הרשימות זו ליד זו ומחפשים מה חוזר

6 חלק ו' – כתיבה ומחשבה

ענו בקצרה.

1. בחרו שני נושאים מבנק הנושאים והסבירו בקצרה למה הם מתאימים ליצירה שקראתם לאחרונה.

כרטיס יציאה

מהו ההבדל בין נושא כתווית לנושא כשאלה פתוחה?

ציינו שניים משישה מבחני הנושא שמוזכרים בדף

בחרו נושא אחד מבנק הנושאים והסבירו מה הופך אותו למתאים ליצירה שלמדתם

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀